

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันในด้านธุรกิจมากขึ้น ซึ่งธุรกิจด้านอาหารก็เช่นเดียวกัน ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายได้ใช้กลวิธีต่าง ๆ ในการดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค โดยการผลิตสินค้าที่มีรูปแบบหลากหลาย การใช้สารเคมีเจือปนในอาหารเพื่อปรุงแต่งรสชาติ สีกลิ่น ให้น่ารับประทาน รวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่น่าสนใจและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของประชาชนทั้งสิ้น โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งจากการสังเกตพฤติกรรมการเลือกซื้ออาหารของนักศึกษาแผนกวิชาอาหารและโภชนาการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้เรื่องการเลือกซื้ออาหารมาแล้วนั้น ปรากฏว่านักศึกษายังซื้ออาหารบริโภคโดยคำนึงถึงความอร่อย ราคาถูก และซื้อตามคำโฆษณาชวนเชื่อ ไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าทางอาหารและความปลอดภัยในชีวิต ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบจากผู้ผลิต และเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้ จากการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคอาหารของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ พบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการเลือกซื้ออาหารที่ไม่ถูกต้อง เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการบริโภคอาหารที่ปลอดภัย และในขณะเดียวกันนักศึกษาที่เรียนแผนกวิชาอาหารและโภชนาการที่มีความรู้ดังกล่าวมาบ้างแล้วนั้น ยังประสบปัญหาจากพฤติกรรมการเลือกบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัยด้วย จึงชี้ให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนของผู้เรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะจากประสบการณ์ของผู้ศึกษาพบว่าในรายวิชาที่เกี่ยวข้องใช้วิธีการสอนแบบบรรยายโดยไม่มีการใช้สื่อประกอบ ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมดังกล่าว

ดังนั้นแนวทางหนึ่งซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษามีความรู้เรื่องการเลือกซื้ออาหารได้ดีขึ้น จึงควรปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง โดยการใช้สื่อประสม เพื่อสร้างแรงจูงใจ ซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดความสนใจในสิ่งนั้น ๆ เป็นพิเศษ ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดี มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการเรียน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้

การใช้สื่อประสมยังช่วยให้ผู้เรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการแสดงออก มีความกระตือรือร้น สนุกสนาน เนื่องจากผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างเต็มที่

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาคาดว่าการใช้สื่อประสมในกระบวนการเรียนการสอนจะช่วย ทำให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องการเลือกซื้ออาหารมากขึ้น และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเลือกซื้ออาหารของตนเองไปในทางที่ดีได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาผลของการใช้สื่อประสมในการเรียนการสอนเรื่องการเลือกซื้ออาหารที่มีต่อ ความรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร์

ขอบเขตการศึกษา

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัย อาชีวศึกษาแพร์ จำนวน 456 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัย อาชีวศึกษาแพร์ แผนกอาหารและโภชนาการและแผนกคหกรรม ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม เป็นนักศึกษาแผนกอาหารและ โภชนาการ จำนวน 30 คน และกลุ่มทดลอง เป็นนักศึกษาแผนกคหกรรม จำนวน 30 คน

ด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้สื่อประสมเรื่องการเลือกซื้ออาหารที่มีต่อ การบริโภคอาหารของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร์ โดยมีเนื้อหา จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ

- 1 การเลือกซื้ออาหารสดและอาหารแห้ง
- 2 การเลือกซื้อเครื่องปรุงรส
- 3 การเลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป

นิยามศัพท์เฉพาะ

สื่อประสม หมายถึง สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 2 ชนิด ประกอบด้วย วีดิทัศน์ จำนวน 3 เรื่อง รูปภาพ 10 รูป เพาเวอร์พอยต์ 1 เรื่อง สื่อของจริง จำนวน 15 ตัวอย่าง ใบความรู้ 6 เรื่อง โดยในแต่ละครั้งที่สอนจะมีการกำหนดกิจกรรมของครู กิจกรรมของนักศึกษา

ความรู้ในการเลือกซื้ออาหาร หมายถึง นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจการเลือกซื้ออาหารสดและอาหารแห้ง เครื่องปรุงรส อาหารสำเร็จรูปและกึ่งสำเร็จรูป ตามหลักการที่ได้เรียนรู้ผ่านสื่อประสม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. นักศึกษามีความรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของการเลือกซื้ออาหารมากขึ้น
2. นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเลือกซื้ออาหาร โดยคำนึงถึงความปลอดภัยมากขึ้น
3. ได้ชุดสื่อประสมสำหรับการเรียนการสอนเรื่องการเลือกซื้ออาหาร
4. ได้แนวทางในการสอนโดยใช้สื่อประสม
5. กระตุ้นให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอน ในสถานศึกษามากขึ้น